

Sygn. akt: I C 57/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Barbara Przybylska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Barbara Malicka

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2015 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa małoletniego A. G. (1), małoletniego K. G., małoletniego D. G. (1), I. M. (1)

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. 1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki I. M. (1) kwotę 34.416 (trzydzieści cztery tysiące czterysta szesnaście) złotych z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2014 roku,

2. w pozostałej części powództwo I. M. (1) oddala,

3. nakazuje pobrać od powódki z zasądzanego roszczenia na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 6.818 (sześć tysięcy osiemset osiemnaście) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

4. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 1423 (jeden tysiąc czterysta dwadzieścia trzy) złote tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

5. koszty zastępstwa procesowego pomiędzy stronami wzajemnie znosi,

II. 1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda A. G. (1) kwotę 48.253,80 (czterdzieści osiem tysięcy dwieście pięćdziesiąt trzy i 80/100) złotych z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2014 roku,

2. w pozostałej części powództwo A. G. (1) oddala,

3. nakazuje pobrać od powoda A. G. (1) z zasądzanego roszczenia na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 5.697 (pięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt siedem) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

4. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 2680 (dwa tysiące sześćset osiemdziesiąt) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

5. koszty zastępstwa procesowego pomiędzy stronami wzajemnie znosi,

III. 1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda K. G. kwotę 48.253,80 (czterdzieści osiem tysięcy dwieście pięćdziesiąt trzy i 80/100) złotych z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2014 roku,

2. w pozostałej części powództwo K. G. oddala,

3. nakazuje pobrać od powoda K. G. z zasądzonych roszczenia na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 5.697 (pięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt siedem) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

4. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 2680 (dwa tysiące sześćset osiemdziesiąt) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

5. koszty zastępstwa procesowego pomiędzy stronami wzajemnie znosi,

IV. 1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda D. G. (1) kwotę 48.253,80 (czterdzieści osiem tysięcy dwieście pięćdziesiąt trzy i 80/100) złotych z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2014 roku,

2. w pozostałej części powództwo D. G. (1) oddala,

3. nakazuje pobrać od powoda D. G. (1) z zasądzonych roszczenia na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 5.697 (pięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt siedem) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

4. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 2680 (dwa tysiące sześćset osiemdziesiąt) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

5. koszty zastępstwa procesowego pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

SSO Barbara Przybylska

Sygn. akt I C 57/14

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 20 marca 2014 roku powódka I. M. (1) (poprzednio G.) domagała się zasądzenia od pozwanej – (...) Spółki Akcyjnej kwoty 157 670,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 marca 2014 roku.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 18 lipca 2013 roku doszło do wypadku drogowego, w wyniku którego śmierć poniósł jej mąż – D. G. (2). Sprawcą zdarzenia był S. D. kierujący pojazdem V. (...) nr rej. (...). Postępowanie przygotowawcze przeciwko S. D. zostało zawieszona, niemniej przyznał się on do popełnienia zarzucanego mu czynu, polegającego na spowodowaniu wypadku drogowego. W chwili zdarzenia pojazd sprawcy objęty był ochroną ubezpieczeniową OC przez (...) zaś pozwana jest następcą prawnym tego podmiotu.

Przed wypadkiem małżonkowie G. wraz z trójką swoich synów tworzyli zgodną i szczęśliwą rodzinę. Gwałtowna i nieoczekiwana śmierć męża spowodowała u powódki poczucie pustki i osamotnienia. Spadła na nią wyłączna odpowiedzialność za wychowanie dzieci. Powódka tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i traumę domagała się zasądzenia kwoty 150 000 zł.

Ponadto I. M. (1) poniosła koszty pogrzebu zmarłego męża w wysokości 5 112,04 zł. W czasie wypadku uszkodzeniu uległ motocykl marki S. stanowiący składnik majątku wspólnego małżonków. Naprawa pojazdu jest ekonomicznie nieuzasadniona, zatem odszkodowanie z tytułu uszkodzenia motocykla powinno stanowić różnicę pomiędzy wartością pojazdu przez szkodą (3 900 zł) oraz wartością tzw. pozostałości (200 zł), co daje kwotę 3 700 zł. Udział powódki w prawie własności pojazdu wynosi 1/2 z tytułu wspólności majątkowej, którą motocykl był objęty, plus 1/8 z tytułu spadkobrania. W związku z powyższym powódka domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty 2 312,50 zł. Na szkodę

poniesioną przez powódkę w wyniku zdarzenia z dnia 18 lipca 2013 roku składa się również kwota 246 zł stanowiąca koszt sporządzenia prywatnej opinii rzeczoznawcy, który określił wartość motocykla.

Skierowane do pozwanej wezwanie do zapłaty, w którym wyznaczony został termin 27 lutego 2014 roku, nie przyniosło oczekiwanego rezultatu. Odsetek od dochodzonej kwoty powódka domagała się od dnia 1 marca 2014 roku, tj. od dnia wymagalność roszczenia.

Pozwem złożonym w dniu 20 marca 2014 roku małoletni powodowie – A. G. (1), K. G. oraz D. G. (1), reprezentowani przez matkę I. M. (1) wnieśli o zasądzenie na ich rzecz kwoty po 150 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2014 oraz kwoty po 463,00 zł tytułem odszkodowania za zniszczony motocykl.

W uzasadnieniu powodowie powołali się na doznane krzywdy wynikające ze śmierci ich ojca w opisanym wyżej zdarzeniu z dnia 18 lipca 2013 roku. Zmarły D. G. (2) był dla swoich dzieci podporą i wsparciem w codziennym życiu. W skutek wypadku powodowie zostali pozbawieni możliwości dorastania u boku ojca.

Ponadto wskazali oni, że każdy z nich dziedziczy po zmarłym ojcu udział w wysokości 1/4 majątku zmarłego. Mając na uwadze wskazaną wyżej wartość uszkodzonego motocykla, każdy z powodów powinien otrzymać odszkodowanie w wysokości 462,50 zł.

Sprawy z powództwa I. M. (1) (sygn. I C 57/14) oraz z powództwa małoletnich A., K. i D. G. (1) (sygn. I C 58/14) zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą I C 57/14.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) Spółka Akcyjna wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów kosztów procesu na swoją rzecz. Pozwana wskazała, że w niniejszej sprawie doszło do przyczynienia się D. G. (2) do zdarzenia, bowiem w miejscu, gdzie obowiązuje ograniczenie prędkości do 50 km/h poruszał się on z prędkością 113-117 km/h. Fakty takie wynikają jednoznacznie z opinii sądowej sporządzonej w postępowaniu karnym. Mając powyższe na uwadze, pozwana oceniła, że D. G. (2) przyczynił się do tragicznego zdarzenia w 40 %. Podniosła ona również, że dochodzone zadośćuczynienie jest rażąco wygórowane i odbiega od panujących warunków społeczno – gospodarczych. Powodowie nie wykazali, aby w związku ze zdarzeniem potrzebowali specjalistycznej pomocy osób trzecich – nie leczyli się bowiem u psychologa ani psychiatry.

Zakwestionowała wysokość szkody oraz związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem a uszczerbkiem majątkowym. Powodowie nie wykazali bowiem, że są spadkobiercami zmarłego D. G. (2). Odnosząc się do żądania odsetkowego pozwana wskazała, że odsetki mogą być zasądzone dopiero od dnia wyrokowania.

Sąd zważył co następuje:

I. M. (1) (poprzednio G.) oraz D. G. (3) zawarli związek małżeński 18 września 1999 roku. Ze związku tego pochodzi troje dzieci – A. G. (2) urodzony w 1999 roku, K. G. urodzony w 2005 roku oraz D. G. (1) urodzony w 2007 roku. Relacje między małżonkami układały się dobrze. D. G. (2) pracował zawodowo – był kierowcą tira. Jeździł wyłącznie na krótszych trasach, tak by codziennie móc wracać do domu. Ojciec miał również dobre kontakty z synami. Organizował im rodzinne wycieczki, m.in. w góry, czy do zoo. Grał z dziećmi w piłkę nożną oraz jeździł z nimi na ryby. D. G. (2) pomagał synom w obrabianiu lekcji, wykonywał również część obowiązków domowych. I. G. w czasie trwania małżeństwa zajmowała się domem i wychowaniem dzieci. Rodzina G. miała działkę letniskową, na ternie której wspólnie spędzała czas. Na działce była altana, w której rodzina mogła nocować, oraz atrakcje dla dzieci w postaci basenu, huśtawek, piaskownicy. Najstarszy z rodzeństwa A. był bardziej związany z matką, natomiast najmłodszy D. czuł się bardziej związany z ojcem.

(dowody: odpis skrócony aktu małżeństwa k. 25; odpisy skrócone aktów urodzenia k. 7-9 akt I C 58/14; dokumentacja zdjęciowa k. 94v – 119v; zeznania świadków A. M. oraz M. Z.; zeznania powódki I. M. (1) k. 421-423)

W roku 2011 między małżonkami G. doszło do konfliktu. I. M. (1) postanowiła zrealizować kursy dokształcające, czemu przeciwny był D. G. (2). Wolał on, by żona zajmowała się domem i dziećmi. Małżonkowie nie potrafili się

porozumieć. W listopadzie 2011 roku w rodzinie G. została założona tzw. niebieska karta w związku z przemocą psychiczną, jaką miał stosować D. G. (2) wobec swojej żony. 21 listopada 2011 roku Zespół (...) w O. wniósł do Sądu Rodzinnego w Mikołowie o wgląd w sytuację rodziny. We wniosku znalazły się informacje o incydencie polegającym na tym, że D. G. (2) nie wpuścił żony do domu i musiała ona nocować wraz z synem u swoich rodziców. Ponadto miał on grozić i wyzywać żonę. Sytuacja w rodzinie miała również wpływ na dzieci, które stały się niespokojne i płaczliwe. Małżonkowie G. postanowili jednak ratować swój związek – podjęli terapię małżeńską, zgłaszając się do Stowarzyszenia (...). Sytuacja rodziny poprawiła się i ustabilizowała. Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2011 roku Sąd Rejonowy w Mikołowie (sygn. akt III Nsm 726/11) stwierdził, że brak jest przesłanek do wydania zarządzeń opiekuńczych wobec małoletnich A., K. i D. G. (1). W stosunku do D. G. (2) nie toczyło się żadne postępowanie karne. W maju 2012 roku procedura niebieskiej karty została zamknięta. Po zakończeniu konfliktu prawidłowe relacje rodzinne zostały umocnione.

(dowody: zaświadczenie (...) k. 433; zaświadczenie zespołu interdyscyplinarnego k. 434; prośba o wgląd w sytuację rodziny k. 3 akt III Nsm 726/11; informacja policji k. 8 akt III Nsm 726/11; protokół rozprawy oraz postanowienie Sądu Rodzinnego k. 12-13 akt III Nsm 726/11; zeznania powódki I. M. (1) k. 421-423)

W dniu 18 lipca 2013 roku D. G. (2) poruszał się motocyklem marki S. o nr rej. (...) ulicą (...) w G.. Jechał z prędkością 113 -117 k/h, podczas gdy administracyjnie dozwolona prędkość na tym odcinku drogi wynosi 50 km/h. S. D. kierujący pojazdem V. (...) wykonał manewr włączania się do ruchu, skręcając w lewo w ulicę (...). Kierujący samochodem osobowym nie zachował należytej ostrożności. Nie zauważył, że z jego lewej strony nadjeżdża motocykl – wymusił pierwszeństwo, w wyniku czego doszło do zderzenia motocykla i samochodu osobowego. W zdarzeniu śmierć poniósł D. G. (2).

Śledztwo w przedmiotowej sprawie prowadzone jest przez Prokuraturę Rejonową G. – Zachód w G. pod sygnaturą Ds. 567/13. Postępowanie zostało zawieszono w związku z pobytem podejrzanego S. D. poza granicami Polski.

(dowody: opinia dotycząca wypadku drogowego k. 106-129 akt Ds. 567/13; postanowienie o zawieszeniu śledztwa k. 40-41; odpis skrócony aktu zgonu k. 24)

Informacja o śmierci męża była dla powódki szokiem. Nie mogła ona uwierzyć w to co się stało, tym bardziej, że kilka minut przed zdarzeniem rozmawiała z mężem przez telefon. Wiadomość o tragicznym zdarzeniu I. M. (1) przekazała najpierw najstarszemu synowi – A.. Chłopiec zareagował krzykiem, następnie płaczem. Powódka nie wiedziała, jak ma powiedzieć o śmierci męża młodszym dzieciom. Orientowała się, czy może skorzystać z pomocy psychologa dziecięcego, ostatecznie jednak sama przekazała tę informację K. i D..

Powódka w związku ze zdarzeniem doznała szoku depresyjnego. Często płakała, zaczęła palić papierosy. Miała poczucie pustki, straty i bezsilności. I. M. (1) cierpiała na problemy ze snem. Do działania mobilizowała ją jednak troska o dzieci. Bezpośrednio po zdarzeniu mogła liczyć na pomoc swojej siostry. Rozmiar bólu i cierpienia powódki był znaczny, bowiem jej więź z mężem, mimo przejściowych trudności, była silna. W dniu 25 lipca 2013 roku powódka udała się na pierwszą wizytę do psychologa. Regularne leczenie psychologiczne I. M. (1) kontynuowała do listopada 2013 roku. Następnie do lutego-marca 2014 chodziła do specjalisty raz na dwa tygodnie. Korzystała ona z porad psychologa w Punkcie Konsultacyjnym w O.. Powódka podjęła leczenie farmakologiczne – zażywała leki antydepresyjne (zomiren, aciprex), a także witaminy. Trwało to do stycznia-lutego 2014 roku. Powódka chodziła również do neurologa, bowiem doznane uczucia stresu i zdenerwowania powodowały u niej skurcze i bóle szyi. Jeden raz powódka udała się na wizytę do psychiatry. Na początku 2014 roku jej stan psychiczny zaczął się jednak stopniowo poprawiać.

Reakcja żałoby wywołana śmiercią męża, była u powódki reakcją fizjologiczną, niepowikłaną. Doznawane przez I. M. (1) emocje były typowe dla sytuacji osób, które straciły współmałżonka. Proces adaptacji do zaistniałej sytuacji przebiegał prawidłowo. Obecnie brak jest już zaburzeń lękowych czy depresyjnych. Powódka jest otwarta na nowe

doświadczenia i wyzwania. Nie zaszły u niej trwale zmiany osobowości, nie wystąpił także trwały uszczerbek na zdrowiu psychicznym.

A. G. (3) w chwili śmierci swojego ojca miał 14 lat. Po pierwszym szoku reagował na zaistniałą sytuację smutkiem i przygnębieniem. Był wyciszony, przez kilka miesięcy nie chciał wchodzić na dwór. A. G. (3) czuł się odpowiedzialny za swoją matkę i rodzeństwo. Denerwował się, gdy młodszy braci wspominali o ojcu, obawiał się bowiem, że sprawi to matce przykrość. Chłopiec został objęty pomocą psychologa szkolnego w roku szkolnym 2013/2014. Jednakże niechętnie opowiadał o swoich uczuciach, tłumiąc emocje i chcąc poradzić sobie samodzielnie z zaistniałą sytuacją. W wyniku zdarzenia A. G. (1) stał się bardziej podatny na stres, jego tolerancja na frustrację została obniżona. Po okresie wyciszenia i zamknięcia w sobie przeszedł okres buntu. Chłopiec miał stany napięcia i podenerwowania. Nerwowe sytuacje rozładowywał poprzez aktywność fizyczną. Obecnie nie kontynuuje regularnej terapii psychologicznej.

K. G. w chwili zdarzenia miał 8 lat. W związku ze śmiercią ojca stał się zamknięty w sobie, niechętnie mówił o swoich uczuciach, tłumiąc emocje. Często płakał i reagował emocjonalnie. Chłopiec został objęty pomocą szkolnego psychologa, z którym odbywał indywidualne spotkania. K. G. miał trudności z koncentracją, miał obniżony nastrój oraz wybuchy złości. Okoliczności te utrudniały mu realizację obowiązku szkolnego. Chłopiec, w związku z brakiem ojca, czuł się gorszy od swoich kolegów, przez kilka miesięcy nie chciał wychodzić na dwór. K. kontynuuje terapię psychologiczną.

Najmłodszy z braci – **D. G. (1)**, w chwili śmierci ojca miał 6 lat. Przeżył uczucie napięcia i niepokoju, często płakał. Również on został objęty pomocą psychologa. Miał potrzebę rozmawiania o ojcu. Pisał do niego listy oraz rysował obrazki, które następnie zanosił wraz z matką na grób ojca. Tragiczna śmierć D. G. (2) wywołała u powoda niestabilność emocjonalną, obniżoną tolerancję na frustrację. Chłopiec miał także obniżony nastrój, wybuchalność, miał silne poczucie pustki i osamotnienia. D. cierpiał na problemy ze snem, śniły mu się koszmary. Budził się w nocy i przychodził do matki. Przez kilka miesięcy nie chciał wychodzić na dwór. Chłopiec kontynuuje terapię psychologiczną, która przynosi pozytywne efekty.

Śmierć D. G. (2) dla całej trójki rodzeństwa skutkowała nieodwracalnymi konsekwencjami w sferze emocjonalnej i społecznej. Doznali oni deprawacji potrzeby miłości rodzicielskiej i poczucia bezpieczeństwa, obawiając się kolejnej straty osoby bliskiej. Silna więź emocjonalna łącząca ich z ojcem została zerwana. Nastąpiła konieczność przeorganizowania ról w rodzinie. Chłopcy utracili możliwość wsparcia od ojca, co może mieć konsekwencje w procesie budowania własnej tożsamości i identyfikowania się z rolą mężczyzny. Niestabilność emocjonalna przejawiała się poprzez niegrzeczne, drażliwe, czy płaczliwe zachowanie powodów.

Każde z dzieci przeżywa żałobę adekwatnie do swojego wieku i indywidualnych cech, nawet jeśli w danym momencie tego nie okazuje. Proces żałoby w sytuacji chłopców jeszcze się nie zakończył. Nie da się obecnie jednoznacznie stwierdzić, czy żałoba ta będzie miała wyłącznie fizjologiczny, niepowikłany przebieg, czy też dojdzie do poważniejszych następstw w postaci depresji czy fobii. Nie można również określić, czy istnieć będzie trwały uszczerbek na zdrowiu psychicznym małoletnich powodów. Zły stan psychiczny powodów spowodowany był wyłącznie tragiczną śmiercią ojca. Nie było innych czynników zewnętrznych, które mogłyby negatywnie wpływać na zdrowie psychiczne dzieci.

(dowody: dokumentacja medyczna powódki k. 218-220; pismo (...) k. 232; informacja psychologa szkolnego k. 242, 248; opinia psychiatryczno - psychologiczna oraz opinia uzupełniająca dot. powodów k. 252-255, 259-262, 267-272, 277-280, 310-312, 337-338; zeznania świadków A. M. oraz M. Z.; zeznania powódki I. M. (1) k. 421-423)

W związku ze zdarzeniem powódka I. M. (1) poniosła koszty organizacji pogrzebu, wydatkując na ten cel kwotę 5 112,04 zł. Złożyły się na nią koszt zakupu wieńców (400 zł), trumny (2250 zł), usługi pogrzebowej (1933,00 zł), przechowywania ciała (194,40 zł). W wyniku zdarzenia z dnia 18 lipca 2013 roku uszkodzeniu uległ motocykl marki S. (...) o numerze rej. (...), który stanowił składnik majątku wspólnego małżonków G.. Wartość pojazdu przed szkodą wynosiła 3 633 zł, natomiast wartość tzw. pozostałości 250 zł. Naprawa pojazdu byłaby ekonomicznie nieuzasadniona, wielokrotnie przekraczałaby wartość pojazdu przed zdarzeniem. Powódka, celem określenia wartości uszczerbku

majątkowego wynikającego ze zniszczenia motocykla, zleciła sporządzenie prywatnej opinii, której koszt wyniósł 246 zł. Prywatny rzeczoznawca ocenił, że wartość pojazdu przed szkodą wynosiła 3900 zł, wartość tzw. pozostałości - 200 zł, zaś naprawa pojazdu byłaby ekonomicznie nieuzasadniona.

(dowody: faktury VAT za organizację pogrzebu k. 26-28; opinia sądowa wraz z opinią uzupełniającą k. 357-385, 401-402; faktura VAT za sporządzenie opinii prywatnej k. 39; opinia prywatna k. 29-38)

We wrześniu 2013 roku I. M. (1) w związku z trudną sytuacją materialną podjęła pracę zarobkową. W styczniu 2014 roku poznała przez Internet swojego przysłego męża M. M.. Po kilku miesiącach znajomości, w kwietniu 2014 roku M. M. wprowadził się do powódki i jej dzieci. Małoletni powodowie zaakceptowali nowego partnera matki, chcieli by zamieszkał razem z nimi. W dniu 15 kwietnia 2015 roku powódka zawarła związek małżeński z M. M.. Dzieci powódki mówią do niego „wujek”, mają dobre relacje, zaakceptowały go.

(dowody: odpis aktu małżeństwa k. 418; zeznania świadków A. M. oraz M. Z.; zeznania powódki I. M. (1) k. 421-423)

Sąd Rejonowy w Mikołowie postanowieniem z dnia 30 stycznia 2014 roku (sygn. akt I Ns 558/13) stwierdził, że spadek po zmarłym D. G. (2) nabyli po ¼ - I. M. (1), A. G. (1), K. G. i D. G. (1).

(dowód: postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 30.01.2014 r. k. 209)

Pismem z dnia 21 stycznia 2014 roku powodowie wezwali pozwaną do zapłaty kwoty 150 000 zł zadośćuczynienia za rzecz każdego z nich, a także kwoty 3 700 zł tytułem odszkodowania za motocykl oraz kwoty 5 112,04 zł na rzecz I. M. (1), która poniosła koszty pogrzebu męża. Powodowie termin do zapłaty żądanej kwoty wyznaczyli na dzień 27 lutego 2014 roku. Pismem z dnia 31 stycznia 2014 roku pozwana zwróciła się o udokumentowania więzi i stosunków rodzinnych celem rozpoznania żądania zadośćuczynienia. W odpowiedzi, pismem z dnia 14 lutego pełnomocnik powodów wysłał pozwanej dokumentację zdjęciową. Pismem z dnia 24 lutego 2014 roku pozwana poinformowała, że trwają ustalenia istotnych okoliczności w sprawie, natomiast decyzją z dnia 25 marca 2014 roku pozwana przyznała powódce kwotę 25 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 5 112,04 zł tytułem kosztów pogrzebu. Wskazane kwoty zostały pomniejszone o 40 %. Pozwana uznała bowiem, że w takiej wysokości zmarły przyczynił się do zdarzenia. Ostatecznie pozwana wypłaciła na rzecz powódki kwotę 18 067,22 zł. Pozwana jest następcą prawnym (...) które obejmowało ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialność cywilnej, pojazd, którym spowodowany został wypadek z dnia 18 lipca 2013 roku.

(dowody: częściowo okoliczności bezsporne; wezwanie do zapłaty k. 42-45; pismo pozwanej z dnia 31 stycznia 2014 roku k. 74; pismo pełnomocnika powodów wraz z dokumentacją zdjęciową k. 94v – 119v; pismo z dnia 24 lutego 2014 roku k. 76; pismo z dnia 25 marca 2014 roku k. 76-77; zeznania powódki I. M. (1) k. 421-423)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów przedłożone zarówno przez stronę powodową jak i pozwaną. Wskazać należy, że kwestionowana opinia prywatnego rzeczoznawcy nie mogła stanowić dowodu na okoliczność wartości szkody powstałej w motocyklu. Wysokość szkody ustalona została zatem na podstawie opinii biegłego sądowego. Pozwana kwestionowała co prawda początkowo przyjętą przez biegłego wartość pojazdu przed szkodą, jednakże w ocenie Sądu opinia uzupełniająca pozwoliła na rozwianie wątpliwości zgłaszanych przez pozwaną. Zarówno opinię główną jak i uzupełniającą Sąd ocenił jako sporządzoną w sposób rzetelny i profesjonalny.

Pozostałe dokumenty nie były przez strony kwestionowane, a Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu. Istotna dla sprawy okoliczność zakresu i rozmiaru krzywd, jakich powodowie doznali w związku ze śmiercią męża i ojca, została ustalona na podstawie opinii psychologiczno – psychiatrycznej. Biegła psycholog i psychiatra w opinii głównej oraz opiniach uzupełniających w sposób fachowy i wyczerpujący wskazały i wytłumaczyły stan psychiczny powodów. Opinie sporządzone zostały w oparciu o rozmowę kierowaną z dziećmi, wnikliwą obserwację ich zachowania, badania przy użyciu metod projekcyjnych oraz analizę akt sprawy i dokumentacji medycznej. Biegłe uzasadniły również,

dlatego na obecnym etapie sprawy nie jest możliwe jednoznaczne określenie czy i jaki uszczerbek powstał na zdrowiu psychicznym małoletnich powodów.

Sąd oparł się również na zeznaniach świadków A. M. – koleżanki powódki oraz M. Z. – siostry powódki. Obie kobiety pozostawały bliskich relacjach z rodziną G., miały więc wiedzę co do tragicznej śmierci D. G. (3) i skutków, jakie miała ona dla jego najbliższych. Świadkowie w sposób przekonujący i logiczny opowiedzieli o krzywdach rodziny G., korzystaniu przez nich z terapii psychologicznej oraz o podjęciu przez powódkę, przy akceptacji dzieci, decyzji o stworzeniu nowego związku. Zeznania świadków założyły odzwierciedlenie w dowodach z dokumentów oraz w zeznaniach samej powódki, które w ocenie Sądu były wiarygodne. I. M. (1) zeznała, że tworzyła wraz z mężem i dziećmi szczęśliwą rodzinę, nie zatajała jednak także problemów, z którymi borykali się małżonkowie.

Sąd pominął dowód z informacji Stowarzyszenia (...). Korespondencja kierowana do tego podmiotu nie została odebrana, natomiast okoliczności, które miała wykazać przedmiotowa informacja, zostały udowodnione za pomocą innych dowodów.

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powodów o zadośćuczynienie i odszkodowanie okazało się częściowo zasadne. Źródłem żądania powodów jest czyn niedozwolony, polegający na spowodowaniu wypadku drogowego, w którym śmierć poniósł D. G. (4). Analiza dokumentów zgromadzonych w postępowaniu karnym prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową G. – Zachód w G., pod sygn. Ds. 567/13 prowadziła do wniosku, że sprawcą zdarzenia był S. D., który wbrew obowiązkowi nie zachował należytej ostrożności w ruchu drogowym.

Zgodnie z art. 436 § 2 k.c. w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody samoistni posiadacze pojazdów mogą żądać naprawienia szkody na zasadach ogólnych, a więc zgodnie z regułą wyrażoną w art. 415 k.c., który stanowi, że kto z winy swojej wyrządził drugiemu szkodę obowiązany jest do jej naprawienia.

W sprawie pozostawało bezspornym, że posiadacza pojazdu marki V. (...) nr rej. (...), łączyła umowa ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej z Towarzystwem (...), którego następcą prawnym jest pozwana. W związku z powyższym odpowiedzialność pozwanej za skutki zdarzenia z dnia 18 lipca 2013 roku wynika z art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Stosownie do art. 822 § 4 k.c. uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Odpowiedzialność pozwanej za skutki zdarzenia nie była między stronami postępowania kwestią sporną.

Zgodnie z art. 446 § 1 k.c. jeżeli w skutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł, natomiast na podstawie art. 446 § 4 k.c., Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Przy ustalaniu tej wysokości zadośćuczynienia należy mieć na uwadze, że celem tej instytucji prawnej jest złagodzenie doznanej krzywdy, oraz że ma ono charakter kompensacyjny. Wysokość zadośćuczynienia przedstawiać musi ekonomicznie odczuwalną wartość. Z drugiej jednak strony nie może ono być nadmierne w stosunku do doznanej przez uprawnionego krzywdy. Nadto zasądzenie zadośćuczynienia i określenie jego wysokości uzależnione jest od stopnia winy sprawcy szkody oraz odczucia jej przez poszkodowanego. Istotny jest rozmiar doznanych cierpień, ich intensywność oraz nieodwracalny charakter doznanych urazów. Pod uwagę musi być wzięty stopień doznanego trwałego uszczerbku, długotrwałość rozstroju zdrowia, dolegliwości z tym związane, zarówno w sferze psychicznej, jak i uciążliwość w codziennym życiu, utracone perspektywy i szanse życiowe.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe prowadziło do wniosku, że odpowiednią sumą zadośćuczynienia w stosunku do każdego z powodów jest kwota 80 000 zł, mimo, iż sposób przeżywania straty osoby najbliższej był w stosunku do każdego z powodów nieco odmienny.

Powódka I. M. (1) bardzo przeżyła śmierć swojego męża. Było to dla niej zdarzenie traumatyczne, w związku z którym musiała korzystać z pomocy psychologa oraz psychiatry, a także podjąć terapię farmakologiczną. Powódka doświadczyła wielu negatywnych emocji, spadł na nią ciężar samodzielnej odpowiedzialności za los swoich dzieci. Doznany stres wywołał problemy neurologiczne, powódka zaczęła palić papierowy.

Jednakże reakcja powódki związana z żałobą po mężu miała charakter fizjologiczny i niepowikłany. Stan psychiczny I. M. (1), po początkowym, bardzo trudnym dla niej okresie, zaczął się dość szybko poprawiać. W początkowych miesiącach 2014 roku przestała ona zażywać leki oraz chodzić do psychologa. W styczniu 2014 roku poznała swojego przyszłego męża, z którym po kilku miesiącach zdecydowała się na stworzenia stałego związku. Powódka obecnie zakończyła przeżywany proces żałoby. W ocenie Sądu, fakt stosunkowo szybkiego nawiązania kolejnej relacji ma wpływ na ocenę stopnia krzywdy powódki. I. M. (1) mimo trudnych doświadczeń potrafiła sobie poradzić z zaistniałą sytuacją i zapewnić swoim dzieciom, w osobie nowego męża, opiekę i wzorzec męski. W najtrudniejszym okresie mogła liczyć na wsparcie siostry. Okoliczności te musiały wpływać na pewne złagodzenie doznawanych przez nią cierpień.

Na ocenę stopnia krzywdy powódki nie bez wpływu pozostaje także konflikt jaki istniał pomiędzy małżonkami. Podkreślić należy, że określenie wysokości zadośćuczynienia zależy m.in. rodzaju i stopnia więzi, jaka łączyła zmarłego z osobą uprawnioną do zadośćuczynienia. W niniejszej sprawie więź między małżonkami G. została naruszona w wyniku ich konfliktu, który miał miejsce około 2 lata przed śmiercią D. G. (2). Wzajemne nieporozumienia między małżonkami miały wpływ na więzi rodzinne wszystkich członków rodziny G.. Sąd miał jednak na uwadze, że małżonkowie przetrzymali kryzys i ich małżeństwo zaczęło funkcjonować w sposób prawidłowy.

Zdaniem Sądu również w przypadku małoletnich powodów odpowiednią sumą zadośćuczynienia jest kwota 80 000 zł. Cała trójka rodzeństwa w wyniku zdarzenia doznała nieodwracalnych konsekwencji w sferze emocjonalnej i społecznej. Zakres ich krzywd był znaczny – stracili poczucie bezpieczeństwa, zerwana została ważna emocjonalna więź łącząca ich z ojcem. Chłopcy reagowali płaczem, złością, podatnością na stres, kilkumiesięczną rezygnacją z zabaw na podwórku.

Najstarszy z rodzeństwa A. G. (1) bardziej związany był z matką. Jednakże w jego przypadku śmierć ojca spowodowała poczucie troski i odpowiedzialności za matkę i młodsze rodzeństwo. Chłopiec tłumił swoje emocje, był zamknięty w sobie, co nie pozwalało mu w pełni skorzystać z pomocy psychologicznej. K. G. również niechętnie mówił o swoich uczuciach, czuł się w związku z brakiem ojca gorszy od swoich kolegów. Najmłodszy z rodzeństwa D. był bardzo związany z ojcem, po jego śmierci rysował dla niego obrazki, przyniósł do przedszkola zdjęcie ojca. Otwarte usposobienie chłopca sprawiało jednak, że skutecznie korzystał on z pomocy psychologicznej.

Wskazane okoliczności świadczą o tym, że zakres krzywd całej trójki rodzeństwa był znaczny. Dzieci znajdujące się na różnym etapie rozwoju potrzebują dla prawidłowego wzrastania także opieki ojca, której w sposób nagły i niespodziewany zostały pozbawione. Wiąż łącząca ojca z synami była silna, Sąd miał jednak na uwadze, że została ona już wcześniej naruszona w wyniku małżeńskich konfliktów D. i I. G., które odbiły się także na dzieciach.

Obecnie proces żałoby wszystkich trzech chłopców nie uległ zakończeniu, choć jego przebieg jest już dużo łagodniejszy niż w początkowym etapie. Nie da się obecnie określić, czy śmierć ojca wywoła u dzieci trwałe uszczerbek w zdrowiu psychicznym. Sąd miał jednak na uwadze fakt, że dzieci są objęte troskliwą opieką matki, mogą liczyć także na pomoc ze strony rodziny. Nie ulega wątpliwości, że nikt nie będzie w stanie zastąpić im tragicznie zmarłego ojca, jednakże nie bez znaczenia jest fakt, że chłopcy mają zapewnioną opiekę również ze strony męża swojej matki. Małoletni powodowie polubili i zaakceptowali M. M.. Niewątpliwie fakt posiadania męskiego wzorca wpływa na pewne ograniczenie ich krzywd.

Zasadnym okazało się roszczenie powódki o odszkodowanie związane z poniesionymi przez nią kosztami pogrzebu męża, które wyniosły 5 112,04 zł. W ocenie Sądu w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem z dnia 18 lipca 2013 roku pozostawał także fakt poniesienia przez powódkę kosztów sporządzenia prywatnej opinii w przedmiocie określenia wartości uszkodzonego motoru, na co powódka wydatkowała kwotę 246 zł. Określenie wartości motocykla było konieczne celem sformułowania żądania pozwu w tym zakresie. Powódka nie posiadała wiedzy w zakresie wyceny tego rodzaju pojazdów, w pełni uprawniona zatem była do skorzystania z pomocy podmiotu fachowego. Sporządzona prywatna opinia, wobec jej kwestionowania przez stronę pozwaną, nie stanowiła dowodu w sprawie, jednak wartości określone przez prywatnego rzeczoznawcę były bardzo zbliżone do wartości określonych przez biegłego sądowego.

Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. podmiot ponoszący odpowiedzialność, obowiązany jest do naprawienia wszelkich szkód powstałych w związku ze zdarzeniem, w tym szkody w motocyklu. Przedmiotowy pojazd stanowił własność I. i D. G. (2). Roszczenie o naprawę pojazdu, po śmierci D. G. (2) przeszło na jego spadkobierców tj. powódkę i małoletnich powodów. Należne odszkodowanie z tytułu uszkodzenia motocykla wynosiło 3 383 zł (różnica pomiędzy kwotą 3 633 zł a 250 zł). Udział powódki w uszkodzonym motocyklu wynosił 5/8, w tym 4/8 z tytułu współwłasności małżeńskiej oraz 1/8 z tytułu spadkobrania, tym samym należnej jej odszkodowanie z tego tytułu wynosiło 2 114 zł. Udział każdego z małoletnich powodów w uszkodzonym motocyklu wynosił po 1/8, zatem należne odszkodowanie w stosunku do każdego z powodów wynosi 423 zł.

Określając ostatecznie wartość należnego powodom zadośćuczynienia oraz odszkodowania Sąd miał na uwadze fakt przyczynienia się zmarłego D. G. (2) do zaistniałego zdarzenia. Zgodnie z art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Nie ulega wątpliwości, że naruszenie zasad ruchu drogowego przez D. G. (2) przyczyniło się do jego śmierci. Mąż powódki poruszał się bowiem na odcinku drogi, na którym obowiązuje ograniczenie prędkości do 50 km/h – z prędkościami 113-117 km/h. Tak znaczne przekroczenie dopuszczalnej prędkości w sposób istotny wpłynęło na powstanie tragicznego skutku zdarzenia. W ocenie Sądu stopień przyczynienia się zmarłego do zaistnienia zdarzenia z dnia 18 lipca 2013 roku wyniósł 40 %. Okoliczność ta pozostawała między stronami bezsporna, stąd zasadnym było obniżenie zadośćuczynienia i odszkodowania o 40 %.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd w punkcie I 1. zasądził od pozwanej na rzecz powódki **I. M. (1)** kwotę 34 416 zł. Od kwot zadośćuczynienia w wysokości 80 000 zł oraz odszkodowania w łącznej wysokości 7472,04 Sąd odjął 40 % stanowiące wielkość przyczynienia się zmarłego, co dawało kwotę 52 483,22 zł (60% z kwoty 87 472,04 zł). Następnie od kwoty 52 483,22 zł Sąd odjął już wypłaconą powódce kwotę 18 067,22 zł. W punkcie I 2. Sąd oddalił dalej idące roszczenie powódki.

W punktach II 1., III 1., IV 1. Sąd zasądził na rzecz małoletnich powodów – **A., K. i D. G. (1)** kwotę po 48 253,80 zł. W stosunku do każdego z powodów od kwoty 80 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 423 zł tytułem odszkodowania, Sąd odjął 40 % stanowiące wielkość przyczynienia się zmarłego, co dawało w stosunku do każdego z powodów kwotę 48 253,80 zł (tj. 60% kwoty 80 423 zł). W punktach II 2., III 2., IV 2. Sąd oddalił dalej idące roszczenia powodów.

Wymagalność roszczenia powodów, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) zapadła 30 dni po dacie zgłoszenia szkody. Ponieważ powodowie żądali odsetek od dnia 1 marca 2014 roku, a więc od daty w której pozwana pozyskała informacje o szkodzie, ich roszczenia odsetkowe należało uwzględnić. Stąd o wskazanych wyżej kwot Sąd zasądził ustawowe odsetki od dnia 1 marca 2014 roku. Wskazać należy, że Sąd nie podzielił twierdzeń pozwanej, jakoby odsetki od roszczenia o zadośćuczynienie mogły być przyznane dopiero od dnia wyrokowania. Pozwana w dacie 1 marca 2014 roku posiadała informacje w zakresie doznanej przez powodów szkody i krzywdy. Brak było jakichś wyjątkowych okoliczności, które mogły by wywoływać niejasność do odpowiedzialności ubezpieczyciela czy wysokości szkody. Nic nie stało zatem na przeszkodzie, by pozwana już wówczas uregulowała swoje wymagalne zobowiązanie.

O kosztach sądowych sąd orzekł na zasadzie art. 100 kpc, rozdzielając je stosownie do zakresu, w jakim strony utrzymały się przy swoich żądaniach (powódka I. M. – 22%, powodowie – po 32 %). Na podstawie art. 113 ust.1 i 2 pkt 1 uoksc orzeczono o pobraniu należnych kosztów od stron.

/Koszty sądowe:

- roszczenie I. M.: opłata **7884 + 621,30** (opinie psych. dot. powódki) + **152,30** (1/4 x 609,20 – opinie psych. wspólne dla wszystkich powodów) + **183,82** (1/4 x 753,31 – opinia motoryzacyjna wspólna dla wszystkich powodów) = **8740,8 zł x 78% = 6818zł** kwota obciążająca powódkę;

kwota obciążająca pozwaną : **8740,8 x 22% = 1923 zł – 500zł** (uiszczona zaliczka) = **1423zł**

- roszczenia małol. powodów: opłata **7524 zł + 517,60zł** (koszty opinii dot. odrębnie każdego z powodów) + **152,30** (1/4 x 609,20 – opinie psych. wspólne dla wszystkich powodów)+ **183,82**(1/4 x 753,31 – opinia motoryzacyjna wspólna dla wszystkich powodów) = **8377,72 x 68 % = 5697 zł** kwoty obciążające każdego z małol. powodów

kwota obciążająca pozwaną w odniesieniu do każdego z powodów - **8377,72 x 32% = 2680zł /**

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 100 kpc, znosząc je wzajemnie.